

La llengua de la salut

Òmnium Cultural acaba d'engegar una campanya de normalització de la Sanitat. En un primer estadi, la campanya vol sensibilitzar els professionals individualment. Després es tractarà d'arribar als òrgans de decisió.

Des de final de gener d'enguany i fins al mes d'abril metges, infermers, farmacèutics i odontòlegs del Principat (un col·lectiu d'unes 63.000 persones) reben una carta convidant-los a servir-se de la llengua catalana en informes, classes, conferències, simposis, en el tracte amb pacients i col·legues, en les consultes; a suggerir la catalanització de les institucions hospitalàries i extrahospitalàries i, sobretot, a demanar a laboratoris farmacèutics i empreses similars que els fulls de promoció, separates i prospectes siguin en català.

Signa la carta un col·lectiu de professionals del món de la sanitat, socis d'Òmnium Cultural, que amb el suport de l'entitat han preparat una ambiciosa campanya per normalitzar l'ús del català en totes les parcel·les del món sanitari, de l'hospital a la consulta privada, i d'un congrés de professionals al taulell d'una farmàcia. Joan Colomo, metge i membre del col·lectiu impulsor de la iniciativa defineix la campanya com una conseqüència de la voluntat de gran part dels professionals que volen involucrar-se en el procés de normalització: "malgrat la legislació vigent sobre normalització lingüística, l'eficàcia de les lleis només serà efectiva si la societat civil es decideix a utilitzar la nostra llengua sense claudicacions". És, per això que la campanya surt avalada pel suport dels diferents col·lectius professionals que aglutinen metges, infermers i farmacèutics. En aquest sentit va ser molt significatiu l'acte de signatura en el qual els presidents dels respectius col·legis professionals donaven suport a la campanya.

La campanya, doncs, es posa en contacte personal i individualitzat amb tots els professionals del sector. De la tramesa de cartes personalitzades, en derivarà una replega de signatures que serà el principal argument a l'hora d'escometre els centres de decisió. Per una banda, a la indústria i els laboratoris farmacèutics, els demanen la catalanització de la informació sobre els productes que envien als metges, la catalanització de les instruccions als pacients i la catalanització de l'etiquetatge. Els laboratoris farmacèutics agrupats a FarmaIndústria, amb seu a Madrid, no han emès cap valoració pel que fa a la campanya. FarmaIndústria es remet als treballs que porta a terme una comissió formada per representants dels laboratoris i del Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya. FarmaIndústria va començar aquests treballs a partir de l'entrada en vigència de la Llei del Medicament l'any 90.

Òmnium Cultural s'adreça també a les companyies d'assegurances per tal que promoguin la catalanització de pòlisses i documents als clients, la catalanització de la publicitat i la informació i la catalanització de la documentació relacionada amb els professionals.

Quant als centres sanitaris, els demana la catalanització de tota la informació, la publicitat, les receptes i els impresos. I finalment, a les editorials i revistes mèdiques, els demana que les publicacions periòdiques i la promoció dels llibres especialitzats siguin en català.

L'enquesta. Abans d'engegar la campanya, Òmnium Cultural va encarregar a l'empresa EMB Yankelovich un estudi d'opinió del col·lectiu sanitari, en primer lloc per tal de saber les actituds i les preferències quant a usos lingüístics, i en segon lloc, per saber el grau d'implicació d'aquests en una campanya de potenciació del català en el sector com la que acaba d'engegar.

Les conclusions, pel que fa a l'ús del català, donen entenen que l'ús potencial de la llengua és molt alt, atès que la immensa majoria de professionals del sector entén (97,2%), llegeix (84,7%) i pot parlar bé la llengua (79,8%). Els professionals castellanoparlants es converteixen en bilingües en els usos laborals.

L'enquesta també recull el concepte de consens lingüístic: 3 de cada 4 professionals del sector sanitari consideren que la normalització lingüística és un objectiu important. Només un 5,6% dels professionals s'hi oposa.

Pel que fa a la presència de la llengua, l'enquesta recull l'opinió que hi ha una presència del català insuficient en l'àmbit sanitari —capses i prospectes de medicaments (78%), fulls de promoció dels laboratoris farmacèutics (74%), publicitat (73%), instruccions de productes, revistes professionals i llibres.

Finalment, un 86% dels professionals catalanoparlants diuen que estan disposats a donar suport a una campanya de normalització lingüística en l'àmbit sanitari, i el 62,7% dels professionals castellanoparlants també.

El cas de la Ciutat Hospitalària de Bellvitge. Coincidint amb l'inici de la campanya d'Òmnium Cultural, la Ciutat Sanitària de Bellvitge feia, el dia 31 de gener, la I Jornada de Normalització Lingüística en l'àmbit de la sanitat. La idea de la Jornada era de reunir tots els professionals que d'una manera o altra treballen en qüestions relacionades amb la llengua i la sanitat. Així, van assistir-hi representants de la Direcció General de Política Lingüística i del Departament de Sanitat, de l'Institut Català de la Salut i del

Servei Català de la Salut. A banda l'estament oficial, hi va haver representants d'alguns altres centres hospitalaris, com el de la Vall d'Hebron, que va exposar el seu procés de normalització documental des del 1985. També varen dir-hi la seva els diversos col·legis oficials de metges i infermers, l'Institut d'Estudis de la Salut

i fins i tot un representant d'una empresa farmacèutica.

A banda la Jornada de Normalització, es va fer oficial la constitució de la Comissió de Normalització Lingüística de la Ciutat Sanitària, de la qual formen part el gerent, tres membres fixos i sis membres més entre el personal dels diversos col·lectius de treballadors de la CSUB.

Joan Casanovas, responsable del Servei Lingüístic de la Ciutat Sanitària, va valorar molt positivament el desenvolupament de la Jornada. Casanovas, filòleg i màster en Administració d'Empreses per ESADE, entén la normalització en el sector de la salut en termes de màrqueting. "Com a responsable d'un pla lingüístic el que pretenc és d'incidir en un element fonamental, no recórrer a arguments nacionalistes o barretinaires, sinó subratllar la idea de la qualitat". Per això Casanovas treballa per aconseguir un model que permeti que la normalització lingüística pugui funcionar sense la figura imprescindible d'un planificador.

Segons l'esquema establert a la Ciutat Sanitària de Bellvitge i aplicable a qualsevol altre centre, el procés comença amb la creació d'una comissió, la gestonadora del pla de normalització. La comissió té la comesa de fer el seguiment del pla i de la resposta obtinguda tenint com a guia un seguit d'indicadors del procés normalitzador prèviament establerts.

Xènia Bussé

